

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності державних наукових установ»

I. Визначення проблеми

У сфері управління державними науковими установами України існує низка системних проблем нормативно-правового та організаційного характеру, що знижують ефективність управління науковими установами та використання державних ресурсів у сфері наукової і науково-технічної діяльності.

Чинне регулювання процедур обрання та призначення керівників державних наукових установ базується на положеннях постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 998 «Деякі питання обрання та призначення керівника державної наукової установи». З моменту її прийняття законодавство у сфері наукової і науково-технічної діяльності та суміжних правових сферах зазнало змін. Зокрема, були оновлені положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», прийнято Закон України «Про академічну доброчесність», Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Закон України «Про адміністративну процедуру». Положення зазначених актів не враховані у чинному підзаконному регулюванні процедур обрання та діяльності керівників державних наукових установ, що зумовлює необхідність його актуалізації.

Крім того, Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» встановлює загальні вимоги щодо контрактної форми призначення керівників державних наукових установ та передбачає їх звітування, однак не визначає єдиної методології моніторингу та оцінювання результатів їх діяльності. Унаслідок цього органи управління застосовують різні підходи до оцінювання ефективності роботи керівників, що призводить до правової невизначеності, нерівності умов для керівників різних установ та підвищує ризики суб'єктивності при прийнятті управлінських рішень.

Додатковою проблемою є відсутність уніфікованого механізму щорічного звітування керівників державних наукових установ, що ускладнює здійснення системного аналізу результатів діяльності установ, порівняння їх ефективності та прийняття управлінських рішень органами управління. Відсутність єдиної структури звітності та прозорих процедур її розгляду обмежує можливості для належної підзвітності керівників перед трудовими колективами наукових працівників, органами управління та суспільством.

Також на практиці відсутній системний підхід до застосування результатноорієнтованих інструментів управління діяльністю керівників державних наукових установ, зокрема системи ключових показників результативності (далі – КРІ), які широко застосовуються у сучасній міжнародній практиці управління публічними науковими організаціями. Відсутність таких інструментів ускладнює встановлення чіткого зв'язку між стратегічними цілями розвитку наукових установ та персональною

відповідальністю їх керівників за досягнення конкретних вимірюваних результатів.

Впровадження положень цього акта безпосередньо вплине на значну частину наукової спільноти України. За даними Державної служби статистики України, станом на 2024 рік у сфері виконання наукових досліджень та розробок було задіяно близько 42 670 дослідників, які виконували наукові дослідження у 616 наукових установах і організаціях, з яких 344 наукові установи належать до державного сектору (статистична інформація у сфері наукової та науково-технічної діяльності за 2025 рік відповідно до Плану державних статистичних спостережень на 2026 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2025 року № 1488, буде оприлюднена у травні поточного року).

З огляду на зазначене, існуюче нормативно-правове регулювання не забезпечує належного рівня прозорості, підзвітності та результативності управління державними науковими установами. Наявність зазначених проблем зумовлює необхідність удосконалення підзаконного регулювання процедур обрання керівників, запровадження уніфікованих механізмів звітування та оцінювання їх діяльності, а також впровадження системи ключових показників ефективності, що і передбачається проектом постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності державних наукових установ».

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	-
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва*	-	-

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів: Вирішення зазначеної проблеми не може бути забезпечене за допомогою ринкових механізмів, оскільки вона виникає у сфері управління державними науковими установами, діяльність яких здійснюється у межах публічного сектору та фінансується переважно за рахунок коштів державного бюджету. Питання обрання керівників таких установ, визначення умов їх контракту, порядку звітування та оцінювання результатів діяльності належать до сфери публічно-правового регулювання і не можуть бути врегульовані через конкуренцію або саморегулювання учасників ринку.

Крім того, існуюча проблема пов'язана з відсутністю єдиних процедур і стандартів щодо оцінювання діяльності керівників державних наукових установ, зокрема на основі ключових показників результативності, а також уніфікованих вимог до щорічного звітування. Формування таких процедур потребує

встановлення обов'язкових для всіх органів управління правил, що може бути забезпечено виключно шляхом прийняття відповідного нормативно-правового акта Кабінету Міністрів України.

II. Цілі державного регулювання

Основною метою державного регулювання є вдосконалення системи управління державними науковими установами, забезпечення прозорості та демократичності процедур обрання керівників таких установ, а також підвищення ефективності їх діяльності шляхом запровадження сучасних інструментів результатоорієнтованого управління.

Досягнення зазначених цілей передбачається шляхом нормативного врегулювання процедур обрання та призначення керівників державних наукових установ, встановлення єдиних підходів до звітування про результати їх діяльності, а також запровадження механізму оцінювання діяльності керівників на основі КРІ (у разі ухвалення рішення щодо їх встановлення органами управління). Це забезпечить прозорість прийняття управлінських рішень, підвищить підзвітність керівників державних наукових установ перед органами управління та трудовими колективами, а також створить умови для більш ефективного використання бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

Крім того, державне регулювання спрямоване на формування єдиних підходів до моніторингу та оцінювання діяльності державних наукових установ, що дозволить забезпечити порівнюваність результатів їх діяльності, посилити управлінську спроможність органів управління та сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських наукових установ у міжнародному науковому просторі. Це, в свою чергу, матиме позитивний вплив на якість наукових (науково-технічних) робіт, міжнародну співпрацю, та в кінцевому рахунку – на соціально-економічний розвиток країни через ефективнішу роботу державного наукового і науково-технічного сектору.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 (збереження чинного регулювання)	Передбачає збереження чинного регулювання, зокрема застосування постанови Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 998 без внесення змін. У такому випадку процедури обрання керівників наукових установ, звітування про результати їх діяльності та оцінювання ефективності роботи і надалі здійснюватимуться без уніфікованих підходів до моніторингу та оцінювання, що зберігатиме наявну правову

	невизначеність, різні підходи органів управління до оцінювання діяльності керівників та обмежені можливості для забезпечення прозорості та підзвітності управління державними науковими установами та не враховуватимуть вимоги Закону України «Про академічну доброчесність», Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Закону України «Про адміністративну процедуру».
Альтернатива 2 (прийняття регуляторного акта)	Передбачає прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності державних наукових установ», якою буде врегульовано процедури обрання та призначення керівників державних наукових установ, запроваджено єдині підходи до подання та розгляду щорічного звіту керівника, а також передбачено можливість застосування системи КРІ для оцінювання діяльності керівників у разі ухвалення такого рішення органами управління. Реалізація цієї альтернативи забезпечить підвищення прозорості та підзвітності управління державними науковими установами, створить єдині підходи до оцінювання результатів діяльності керівників та сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	<i>Відсутні</i> , оскільки збереження поточного регулювання фактично призводить до відсутності необхідності розроблення та впровадження нових управлінських процедур і методик оцінювання діяльності керівників державних наукових установ. Не потребує додаткових організаційних дій з боку органів управління та державних наукових установ.	Збереження правової невизначеності щодо процедур оцінювання діяльності керівників державних наукових установ та різних підходів органів управління до такого оцінювання. Відсутність уніфікованої системи звітування та оцінювання діяльності керівників ускладнює здійснення ефективного управління державними науковими установами, моніторинг результатів їх діяльності та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Це може призводити до неефективного використання бюджетних коштів, спрямованих на наукову і науково-технічну діяльність. Прямих фінансових витрат для держави не виникає.

Альтернатива 2	Запровадження єдиних процедур обрання керівників державних наукових установ, типових процедур звітування та оцінювання діяльності керівників державних наукових установ, зокрема на основі KPI, у разі ухвалення рішення щодо їх встановлення органами управління, підвищення прозорості та підзвітності управління науковими установами, а також створення умов для більш ефективного використання бюджетних коштів.	Реалізація акта не потребує додаткових видатків з державного бюджету, однак пов'язана з адміністративними витратами часу на підготовку та розгляд щорічних звітів. Витрати часу працівників органу управління на розгляд звіту та підготовку висновку можуть становити до 10 годин, що становить 520 грн на одну установу. Загальні адміністративні витрати становлять орієнтовно 520 грн на одну установу на рік. За умови поширення регулювання на <u>344 державні наукові установи</u> , сумарні витрати часу становитимуть 3 440 годин, а їх грошовий еквівалент – 178 880 грн на рік, що здійснюватиметься в межах наявної чисельності працівників та існуючого фінансування.
----------------	---	--

* Мінімальна заробітна плата визначається Законом про Державний бюджет на відповідний рік. Так, статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» з 1 січня 2026 року встановлено мінімальну заробітну плату у погодинному розмірі – 52 гривні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Вигоди для громадян – відсутні або несуттєві. Зокрема відсутня необхідність адаптуватися до нових процедур звітування та оцінювання діяльності керівників установ.	Зберігається обмежений рівень прозорості процедур управління державними науковими установами, а також обмежені можливості для наукових працівників брати участь у процесах контролю за діяльністю керівників установ через механізми звітування та обговорення результатів діяльності, у тому числі на щорічних зборах колективу штатних наукових працівників. Це може знижувати рівень довіри до управлінських рішень та не сприяє підвищенню ефективності діяльності

		державних наукових установ. Прямих фінансових витрат для громадян не виникає.
Альтернатива 2	Громадяни отримують підвищення прозорості діяльності державних наукових установ та підзвітності їх керівників перед трудовими колективами. Запровадження уніфікованої процедури звітування керівника та можливість розгляду результатів діяльності установи на засіданнях вченої (наукової, науково-технічної, технічної) ради і перед колективом штатних наукових працівників сприятиме посиленню участі наукових працівників у процесах внутрішнього управління установами та підвищенню довіри до управлінських рішень.	Для громадян, зокрема наукових працівників, можливі незначні витрати робочого часу, пов'язані з участю у розгляді щорічного звіту керівника державної наукової установи (засідання вченої ради або збори колективу). Орієнтовно така участь може становити до 2 годин на рік. За погодинним розміром мінімальної заробітної плати 52 грн потенційні витрати часу становлять 104 грн на одну особу на рік, що не створює суттєвого фінансового навантаження та відбувається в межах робочого часу.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності державних наукових установ» стосується виключно державних наукових установ, які відповідно до законодавства мають статус юридичних осіб та здійснюють діяльність у сфері наукової і науково-технічної діяльності. Прийняття регуляторного акта спрямоване на модернізацію процедури виборів керівників державних наукових установ, впорядкування процедур звітування їх керівників, а також на запровадження єдиного підходу до оцінювання результатів їх діяльності на основі визначених показників.

Запровадження відповідних процедур не створює додаткового фінансового навантаження для суб'єктів господарювання та не потребує залучення додаткових матеріальних ресурсів. Водночас реалізація регулювання передбачає адміністративні витрати часу, пов'язані з підготовкою щорічного звіту керівником наукової установи та його поданням органу управління. Такі витрати мають організаційний характер та здійснюватимуться в межах наявної чисельності працівників і фінансування установ.

У ролі суб'єктів господарювання, на яких створює вплив проєкт акта, виступають 344 організації, які здійснювали наукові дослідження і розробки у державному секторі (за даними Держстату станом на березень 2026).

Отже, враховуючи, що за даними Держстату у 2024 році кількість дослідників, задіяних у виконанні наукових досліджень і розробок у державному секторі складала 23134 осіб, що в середньому за сектором дорівнює 63 працівникам на організацію і дозволяє їх віднести до середніх суб'єктів господарської діяльності.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	344	-	-	344
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	100%	-	-	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	<i>Вигоди відсутні.</i> Суб'єкти господарювання (зокрема, наукові установи) та органи влади продовжують працювати в умовах застарілого правового поля. Відсутність нових вимог у короткостроковій перспективі не потребує адаптації.	Відсутність змін призведе до продовження функціонування державних наукових-установ відповідно до вимог застарілого нормативно-правового поля, відсутності уніфікованих підходів до звітування та оцінювання діяльності керівників державних наукових установ різними органами управління, що може призводити до застосування різних вимог до звітності та ускладнювати планування діяльності установ. Прямих фінансових витрат для суб'єктів господарювання не виникає.
Альтернатива 2	Проєкт акта формує запровадження модернізованого підходу до процедури виборів керівника державної наукової установи, єдиного підходу до звітування та оцінювання діяльності керівників державних наукових установ, підвищення прозорості управління ними, а також створення передумов для	Реалізація регулювання пов'язана з адміністративними витратами часу на підготовку та подання щорічного звіту керівником наукової установи. Орієнтовні витрати часу становлять до 20 годин на одну установу на рік. За погодинним розміром мінімальної заробітної плати 52 грн орієнтовні витрати

	<p>більш ефективного планування їх діяльності та використання бюджетних коштів. Уніфікація вимог до звітності зменшить ризик застосування різних підходів органами управління.</p>	<p>становлять 1 040 грн на одну установу на рік. Таким чином, загальний обсяг витрат на всі державні наукові установи складатиме $52 \times 20 \times 344 = 357\,760$ грн на рік. Такі витрати мають організаційний характер та здійснюватимуться в межах наявних ресурсів суб'єктів господарювання.</p>
--	--	---

* Мінімальна заробітна плата визначається Законом про Державний бюджет на відповідний рік. Так, статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» з 1 січня 2026 року встановлено мінімальну заробітну плату у погодинному розмірі – 52 гривні.

Оскільки проєкт акта спрямований на врегулювання процедур управління державними науковими установами, зокрема порядку обрання керівників, їх звітування та оцінювання результатів діяльності, він не встановлює нових вимог до провадження господарської діяльності та не передбачає запровадження додаткових фінансових чи регуляторних зобов'язань для суб'єктів господарювання. Запропоновані положення мають організаційно-управлінський характер і стосуються виключно внутрішніх процедур діяльності державних наукових установ та органів управління ними.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1.	<p><i>Прямі додаткові витрати у грошовому вираженні відсутні, однак збереження чинного регулювання зумовлює системні втрати, які складно точно оцінити кількісно.</i> Такі втрати мають непрямий характер і проявляються у вигляді збереження правової невизначеності щодо процедур обрання керівників державних наукових установ, відсутності уніфікованих підходів до щорічного звітування та оцінювання результатів їх діяльності, а також застосування різних практик органами управління. Це ускладнює прийняття обґрунтованих управлінських рішень, знижує прозорість та підзвітність у сфері управління державними науковими установами, не забезпечує належного зв'язку між стратегічними цілями розвитку установ і персональною відповідальністю їх керівників, а також може призводити до менш ефективного використання бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності.</p>
Альтернатива 2.	<p>Реалізація регуляторного акта не потребує додаткових видатків із державного бюджету, однак передбачає адміністративні витрати, пов'язані з підготовкою, поданням, розглядом щорічних звітів керівників державних наукових установ та формуванням висновків органами управління. Орієнтовні витрати на одну установу становлять 1 560 грн на рік, з яких 1 040 грн – витрати часу керівника установи на</p>

	<p>підготовку і подання звіту, 520 грн – витрати часу працівників органу управління на його розгляд та підготовку висновку. З урахуванням того, що дія регуляторного акта поширюється на 344 державні наукові установи, сумарні адміністративні витрати становитимуть $344 \times 1\,560 = 536\,640$ грн на рік. Водночас ці витрати мають організаційний характер, є помірними та здійснюватимуться в межах наявної чисельності працівників та існуючого фінансування.</p>
--	--

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	<p><i>Альтернатива не дозволяє вирішити проблему: чинні нормативні акти не враховують зміни законодавства у сфері наукової діяльності та не встановлюють єдиних підходів до щорічного звітування керівників державних наукових установ і оцінювання результатів їх діяльності. У результаті зберігається правова невизначеність, застосування різних підходів органами управління до оцінювання діяльності керівників та обмежені можливості для підвищення прозорості і підзвітності управління державними науковими установами.</i></p>
Альтернатива 2	4	<p><i>Альтернатива повністю відповідає задекларованим цілям. Прийняття регуляторного акта забезпечує комплексне вирішення визначеної проблеми шляхом встановлення модернізованої процедури обрання керівників державних наукових установ, запровадження уніфікованого порядку подання та розгляду щорічного звіту керівника, а</i></p>

		також створення нормативних передумов для застосування системи КРІ, за рішенням органу управління, при оцінюванні діяльності керівників. Це сприятиме підвищенню прозорості управління державними науковими установами, посиленню підзвітності їх керівників та підвищенню ефективності використання бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності.
--	--	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Вигоди відсутні або мінімальні. Відсутність необхідності впровадження нових процедур звітування та оцінювання діяльності керівників державних наукових установ, а також додаткових організаційних заходів для органів управління та наукових установ..	Прямі витрати відсутні. Водночас зберігаються системні втрати, пов'язані з відсутністю уніфікованих процедур оцінювання діяльності керівників, різними підходами органів управління до звітування та моніторингу результатів діяльності установ, що ускладнює прийняття обґрунтованих управлінських рішень та може знижувати ефективність	Альтернатива має низьку результативність, оскільки не дозволяє усунути визначену проблему та не забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Збереження чинного регулювання підтримує існуючий стан правової невизначеності та не створює передумов для підвищення ефективності управління державними науковими установами.

		використання бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності.	
Альтернатива 2	Високий рівень вигод для держави, громадян і суб'єктів господарювання: модернізація процедури обрання керівників державних наукових установ, запровадження уніфікованих вимог до щорічного звітування та можливості застосування системи КРІ для оцінювання діяльності керівників. Це сприятиме підвищенню прозорості та підзвітності управління державними науковими установами, посиленню управлінської спроможності органів управління та більш ефективному використанню бюджетних коштів, а також	Орієнтовні адміністративні витрати становлять 536 640 грн на рік, що включає витрати робочого часу керівників наукових установ на підготовку щорічного звіту та витрати часу працівників органів управління на його розгляд. Зазначені витрати є помірними та здійснюватимуться в межах наявної чисельності працівників і існуючого фінансування.	Альтернатива повністю відповідає стратегічним цілям: забезпечує комплексне вирішення визначеної проблеми, запроваджує повний цикл управління державними науковими установами на основі результатів: модернізує процедуру обрання керівників державних наукових установ, встановлює єдині підходи до звітування та оцінювання діяльності керівників державних наукових установ і підвищує ефективність управління державним сектором наукової і науково-технічної діяльності. Вигоди від реалізації регулювання суттєво перевищують пов'язані з ним адміністративні витрати.

	відповіді практикам ЄС в частині результатоорієнтованого управління публічними науковими установами.		
--	--	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Альтернатива відхилена як така, що не дозволяє розв'язати ідентифіковану проблему. Зберігає чинне регулювання і не усуває правову невизначеність у питаннях обрання керівників державних наукових установ, їх звітування та оцінювання результатів діяльності. Відсутність уніфікованих підходів до оцінювання діяльності керівників і надалі призводитиме до застосування різних практик органами управління, що ускладнює ефективне управління державними науковими установами.	Ризики зовнішніх чинників для цієї альтернативи є незначними, однак її застосування не дозволяє усунути наявні системні проблеми у сфері управління державними науковими установами, що зберігає існуючі ризики ухвалення неефективних управлінських рішень.
Альтернатива 2	Обрана як найбільш ефективна альтернатива. Проект акта забезпечує комплексне вирішення визначеної проблеми шляхом модернізації процедур обрання керівників державних наукових установ, уніфікованого порядку подання та розгляду щорічного звіту керівника, а також створення нормативних передумов для застосування системи КРІ при оцінюванні діяльності керівників. Це сприятиме підвищенню прозорості управління державними науковими установами, посиленню підзвітності їх керівників та підвищенню ефективності використання бюджетних коштів у сфері наукової та науково-технічної діяльності.	Ризики впливу зовнішніх чинників на реалізацію регуляторного акта є низькими. Потенційні ризики можуть бути пов'язані з організаційними особливостями впровадження нових процедур у різних органах управління або необхідністю адаптації внутрішніх процедур державних наукових установ. Водночас зазначені ризики мають обмежений характер і можуть бути мінімізовані шляхом належного організаційного супроводу впровадження регуляторного акта.

Таким чином, оптимальним варіантом є Альтернатива 2 – ухвалення проекту регуляторного акта у запропонованій редакції, яка забезпечує правову визначеність, ефективність та відповідність чинному законодавству.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв’язання визначеної проблеми

Для вирішення проблем, визначених у розділі першому, та досягнення цілей, визначених у розділі другому цього аналізу регуляторного впливу, проектом акта передбачено механізм розв’язання проблеми шляхом його прийняття.

Прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності державних наукових установ» забезпечить удосконалення нормативного регулювання процедур управління державними науковими установами, зокрема в частині обрання керівників таких установ, звітування про результати їх діяльності та оцінювання ефективності їх роботи. Проект акта спрямований на встановлення єдиних підходів до організації відповідних процедур, підвищення прозорості управління державними науковими установами та посилення підзвітності їх керівників перед органами управління і трудовими колективами штатних наукових працівників.

Механізми реалізації передбачають:

- удосконалення нормативного регулювання процедур обрання керівників державних наукових установ;
- встановлення єдиних вимог до подання та розгляду щорічного звіту керівника державної наукової установи;
- оновлення типового контракту з обраним керівником державної наукової установи;
- створення нормативних передумов для застосування органами управління КРІ для оцінювання діяльності керівників державних наукових установ;
- визначення порядку розгляду звіту керівника наукової установи органом управління та відповідною вченою (науковою, науково-технічною або технічною) радою установи;
- забезпечення єдиного підходу до моніторингу результатів діяльності державних наукових установ;
- врегулювання низки ситуацій, які раніше не мали чітко визначеного нормативного алгоритму: діяльність установ у стані реорганізації; виконання обов’язків керівника тимчасово призначеними особами; організацію діяльності наукових установ подвійного підпорядкування.

Для забезпечення впровадження запропонованих змін органи державної влади повинні здійснити такі дії:

- оприлюднення прийнятої постанови на офіційних вебсайтах Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України та інших заінтересованих центральних органів виконавчої влади;
- доведення положень акта до відома органів управління державними науковими установами та керівників таких установ;
- підготовка та поширення роз'яснень щодо застосування положень постанови для органів управління та державних наукових установ;
- організація впровадження нових процедур щорічного звітування керівників державних наукових установ;
- забезпечення органами управління моніторингу результатів діяльності державних наукових установ та використання відповідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- оголосити та провести конкурс на посаду керівника державних наукових установ, які належать до сфери їх управління (у віданні яких перебувають), в яких проведення виборів було відтерміновано відповідно до пункту 7¹ Розділу VI Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», а також у тих державних наукових установах, в яких посади керівників є вакантними або строк дії контрактів з їх керівниками закінчився або закінчується протягом двох найближчих місяців з дня набрання чинності проектом акта.

Зазначені заходи не потребують додаткового бюджетного фінансування та здійснюватимуться в межах повноважень органів виконавчої влади, а також у межах наявної чисельності працівників та існуючого фінансування державних наукових установ.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Запропонований регуляторний акт має переважно організаційно-управлінський характер та спрямований на приведення у відповідність до законодавства процедур обрання керівників державних наукових установ, запровадження уніфікованої процедури звітування про результати їх діяльності та оцінювання ефективності їх роботи в межах уже існуючих функцій і повноважень органів управління державними науковими установами, а також самих державних наукових установ.

Виконання вимог регуляторного акта не потребує створення нових інституційних механізмів або залучення додаткових фінансових ресурсів з державного чи місцевих бюджетів. Реалізація положень акта здійснюватиметься органами управління державними науковими установами, а також керівниками та працівниками таких установ у межах їх повноважень, наявної чисельності працівників та існуючого фінансування.

Дія регуляторного акта поширюється на державні наукові установи, які для цілей цього аналізу віднесено до середніх суб'єктів господарювання. Суб'єкти малого підприємництва під дію акта не підпадають. У зв'язку з цим розрахунок витрат для суб'єктів малого підприємництва відповідно до додатка 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (М-тест) не здійснюється.

Оцінка витрат, які виникають у суб'єктів господарювання середнього підприємництва у зв'язку з виконанням вимог регуляторного акта, наведена у Додатку 2 до аналізу регуляторного впливу. Вказані витрати мають адміністративний характер і пов'язані переважно з витратами робочого часу керівників державних наукових установ на підготовку та подання щорічного звіту про результати діяльності установи.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Регуляторний акт має безстроковий характер, оскільки спрямований на системне врегулювання процедур управління державними науковими установами шляхом удосконалення підходів до обрання керівників таких установ, звітування про результати їх діяльності та оцінювання ефективності їх роботи.

У разі внесення змін до базового законодавства у сфері наукової діяльності або виникнення потреби у вдосконаленні відповідних процедур положення регуляторного акта можуть бути переглянуті та актуалізовані у встановленому законодавством порядку. У зв'язку з цим встановлення строку дії регуляторного акта не є необхідним.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозованими кількісними показниками результативності дії регуляторного акта є:

– розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не прогнозується, оскільки регуляторний акт не передбачає запровадження нових платежів або зборів;

– розмір коштів і час, що витрачатимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта – *орієнтовні адміністративні витрати становитимуть до 1 040 грн на одну установу на рік*, що пов'язано з витратами робочого часу керівника державної наукової установи на підготовку та подання щорічного звіту про результати діяльності установи;

– кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта – *344 державні наукові установи*, що належать до сфери управління центральних органів виконавчої влади та інших державних органів;

– рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень акта – високий, оскільки проєкт акта, аналіз регуляторного впливу та супровідні матеріали оприлюднюються на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (www.mon.gov.ua), а також надсилаються для погодження заінтересованим центральним органам виконавчої влади;

– кількість щорічних звітів керівників державних наукових установ, поданих органам управління відповідно до вимог регуляторного акта – до 344 звітів щороку;

– частка державних наукових установ, керівники яких щороку подають звіт про результати діяльності відповідно до встановленого порядку – *не менше 95 % від загальної кількості установ, на які поширюється дія акта*;

– частка державних наукових установ, для керівників яких органами управління встановлено КРІ – *не менше 50 % протягом перших 2 років дії акта та не менше 75 % протягом 3 років*;

– частка щорічних звітів керівників державних наукових установ, розглянутих органами управління у встановленому порядку (із підготовкою відповідного висновку) – *не менше 95 % від поданих звітів*;

– кількість управлінських рішень органів управління, прийнятих за результатами розгляду щорічних звітів керівників державних наукових установ (у тому числі щодо продовження контракту, визначення завдань діяльності установи, встановлення або уточнення КРІ) – *не менше одного рішення щодо кожної установи щороку*;

– частка щорічних звітів керівників державних наукових установ, оприлюднених на офіційних вебсайтах установ або органів управління – *не менше 70 % протягом перших двох років дії акта*.

Такі показники дозволять здійснювати регулярний моніторинг результативності дії регуляторного акта, оцінювати рівень виконання встановлених процедур та ефективність управління державними науковими установами.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності дії регуляторного акта буде проводитися Міністерством освіти і науки України за допомогою заходів, спрямованих на оцінку стану впровадження регуляторного акта, шляхом аналізу щорічних звітів поданих до МОН міністерствами, іншими органами виконавчої влади, Національною академією наук України, національними галузевими академіями наук щодо результатів діяльності державних наукових установ, що належать до сфери їх управління (перебувають у їх віданні).

Базове відстеження результативності буде здійснено у I кварталі року,

наступного за роком набрання чинності регуляторним актом.

Повторне відстеження планується здійснити у I кварталі наступного року після проведення базового відстеження, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного обстеження.

Періодичне відстеження здійснюватиметься раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження шляхом порівняння показників із аналогічними показниками, що встановлені під час повторного відстеження.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Міністр освіти і науки України

Оксен ЛІСОВИЙ

Додаток 2
до Аналізу регуляторного впливу до
проекту постанови Кабінету Міністрів
України «Деякі питання діяльності
державних наукових установ»

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	–	–
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	–	–
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень (20 год × 1 працівник × 52* грн/год = 96,00 грн)	1 040,00	5 200,00
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	–	–
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	–	–
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	–	–
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	–	–
8	Інше (уточнити), гривень	–	–
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	1 040,00	5 200,00
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	344	344
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	357 760,00	1 788 800,00

* Мінімальна заробітна плата визначається Законом про Державний бюджет на відповідний рік. Так, статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» з 1 січня 2026 року встановлено мінімальну заробітну плату у погодинному розмірі – 52 гривні.

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років	
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо	0	0	0	
Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)		Витрати за п'ять років	
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	0		0	
Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	1 040,00	-	1 040,00	5 200,00

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)	0	0	0	0

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження	Витрати безпосередньо на	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
------------	------------------------	--------------------------	--------------------------	------------------------

	відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)		
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних / обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0
Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)		Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	0		0

Додаток 3
до Аналізу регуляторного впливу до
проекту постанови Кабінету Міністрів
України «Деякі питання діяльності
державних наукових установ»

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Міністерство освіти і науки України,
інші органи управління державними науковими установами****

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	-	-	-	-	-
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	-	-	-	-	-
камеральні	-	-	-	-	-
виїзні	-	-	-	-	-
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	10	52	1	344	178 880,00
4. Реалізація одного окремого рішення щодо	2	52	1	344	35 776,00

порушення вимог регулювання					
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання (у разі оскарження чи подання апеляції)	5	52	0,1 (закладено, що апеляція виникає приблизно у 1 % випадків)	344	894,40
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	40	52	1	1	2 080,00
7. Інші адміністративні процедури (ознайомлення суб'єктів господарювання із вимогами регулювання)	4	52	1	1	208,00
Разом за рік***	-	-	-	-	217 838,40
Сумарно за п'ять років***	-	-	-	-	1 089 192,00

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.

** Мінімальна заробітна плата визначається Законом про Державний бюджет на відповідний рік. Так, статтею 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2026 рік» з 1 січня 202 року встановлено мінімальну заробітну плату у погодинному розмірі – 52 гривні.

*** Рядки «Разом за рік» та «Сумарно за п'ять років» заповнюються тільки у колонці витрат оскільки процедури у п.3 і п.4 прив'язані до 344 установ, а процедури у п.6 і п.7 – до одного органу управління.

**** Розрахунок бюджетних витрат наведено в узагальненому вигляді для органів управління державними науковими установами, оскільки адміністративні процедури, передбачені регуляторним актом, є однотипними для всіх органів, уповноважених здійснювати розгляд щорічних звітів керівників державних наукових установ (оцінювати результат виконання KPI, у разі їх встановлення) та приймати відповідні управлінські рішення.